

WAMISHIONARI WA KIZUNGU AFRIKA MASHARIKI

Re-arranged and translated by Pastor Stephen Letta

Ernst Kotz, (1887–1944) na Hilda Ella Marie (Koster) (1888–1932)

Ernst na Hilda Kotz walikuwa wamisionari Waadventista Wajerumani katika Afrika. Ernst Kotz alihusika sana katika kuandika mwongozo wa sarufi na katika kutafsiri kitabu cha kwanza, kitabu cha nyimbo, Injili kulingana na Mathayo, kitabu cha hadithi cha Agano la Kale, na Agano Jipya kwa Wapare. Hilda Kotz alishikilia uongozi rasmi wa nusu ya Field yote ya Wapare bila kuwa na mumewe.

Miaka ya Mapema

Ernst Kotz alizaliwa Strombach karibu na Gummersbach, Ujerumani, mnamo Februari 11, 1887. Alifanya baadhi ya masomo ya theolojia katika Shule ya Misheni ya Friedensau karibu na Magdeburg, Chuo cha Waadventista Wasabato huko Ulaya ya Kati wakati huo. Katika kujitayarisha kwa ajili ya utumishi wake wa umishonari katika ile iliyoitwa wakati huo Afrika Mashariki ya Kijerumani, alisoma na maprofesa mashuhuri Carl Meinhof na Felix von Luschan kwenye Seminari ya Mashariki ya huko Berlin kwa mwaka mmoja. Kwa hiyo, licha ya umri wake mdogo wa miaka 18 mwanzoni mwa utumishi wake wa umishonari, alikuwa miongoni mwa wafanyakazi waliofunzwa vyema kwa huduma ya tamaduni mbalimbali katika madhehebu ya Waadventista wakati huo.

Kazi, Ndoa, Misheni na Lugha katika Afrika Mashariki ya Kijerumani (Tanzania)

Alipowasili Afrika mnamo Julai 1905, alitumwa Kusini mwa Milima ya Pare, ambako dhehebu tayari lilikuwa na kituo kimoja cha misheni na lilipanga kusimamisha vingine. Kotz alianza kufanyia kazi lugha ya Kipare au Asu (Southern Pare) mara tu baada ya kuwasili. Kutokana na uwezo na karama katika lugha ambao upesi ulitambuliwa na wenzake, kazi ya lugha ikawa shughuli yake ya pekee mwaka wa 1909. Kuanzia Aprili 1910, Kotz alitumika akiwa mkurugenzi wa field ya Pare baada ya kufunga ndoa na Hilda (pia huandikwa Hilde).

Hilda Ella Marie Koster alizaliwa huko Freetown ya Lubeck, Ujerumani, Septemba 15, 1888. Alibatizwa na kujiunga na kanisa la Waadventista Wasabato akiwa na umri wa miaka kumi na saba. Kwa zaidi ya miaka miwili baada ya kubatizwa alijishughulisha na kazi ya uinjilisti wa vitabu, akitoa mapato yote kwa kanisa. Kuanzia 1908 hadi 1910 alisoma shule ya Friedensau ili kujitayarisha kwa ajili ya kazi ya Biblia. Baada ya ndoa yake na Ernst Kotz, Hilda alijiunga naye katika field ya misheni barani Afrika.

Kutafsiri

Sehemu kubwa ya kazi ya awali ya kutafsiri katika Kipare ilikuwa jukumu la Ernst Kotz. Kwa ushirikiano na Petro Risase na Anderea Senamwaye, wawili kati ya waongofu wa awali, alihusika sana katika kuandika mwongozo wa sarufi na katika kutafsiri kitabu cha kwanza, kitabu cha nyimbo, Injili kulingana na Mathayo, kitabu cha hadithi cha Agano la Kale, na hatimaye Agano Jipya. Aidha, Kotz alizindua kipindi kiitwacho

WAMISHIONARI WA KIZUNGU AFRIKA MASHARIKI

Re-arranged and translated by Pastor Stephen Letta

Mbirikizi (Mhubiri). Injili ya Mathayo, ambayo ilitolewa mwaka wa 1910, ilikuwa tafsiri ya kwanza ya sehemu ya Biblia iliyowahi kuchapishwa na Waadventista Wasabato. Kazi ya lugha ya Kotz ilileta matokeo makubwa kwa madhehebu kwa ujumla kwa kuchochea utendaji sawa na huo katika misheni nyingine za Waadventista, hasa katika Afrika Mashariki, ambako Waadventista walishiriki upesi katika tafsiri za Biblia katika Kiluo, Kigusii, Kinyarwanda, na, baadaye, Kijita.

Ngome ya Ukristo Kihurio

Katika kiwango cha vitendo, Kotz alihusika katika safu mbalimbali za kazi ya umishonari, hasa Kihurio. Kihurio lilikuwa eneo lililofanikiwa zaidi kwa shughuli za Waadventista kabla ya Vita vya Kwanza vya Kidunia, na utawala wa misheni pia ulikuwa hapo. Kwa muda mrefu kabla ya Ukristo kuletwa huko na Waadventista Wasabato, kijiji hiki kikubwa katika mwisho wa kusini-mashariki wa Milima ya Pare kilikuwa chini ya ushawishi mbalimbali, ikiwa ni pamoja na ushawishi wa Uislamu na makundi ya watu wasio Wapare kama vile Wasambaa, Wazigua, Wamasai, na Wanyamwezi. Hii inaweza kueleza kwa nini katika miaka ya kabla ya vita Kihurio iliibuka kama kutaniko kubwa zaidi la Waadventista lenye takriban ya washiriki 100; zaidi ya hayo, nusu ya walimu walitoka mahali ambapo Kotz alikuwa mtu mkuu wa mishonari. Baada ya kutambua kwamba mijadala ya kidini na Waislamu haikuleta matokeo yoyote muhimu katika kusilimu kwao Ukristo, mkakati wa Kotz ulikuwa ni kuzuia watu wengi iwezekanavyo wasiwe Waislamu kwa kujenga “ngome” ya Ukristo huko Kihurio.

Chini ya uongozi wa Kotz, mtandao wa elimu wa Waadventista huko Pare uliongezeka hadi walimu 28 na wanafunzi 2,300 kati ya idadi ya watu 20,000. Baada ya ubatizo wa kwanza mwaka wa 1908, idadi ya washiriki ilifikia 250 mwaka wa 1914. Kipengele cha pekee cha shughuli za wamishonari wa Kiadventista nchini Tanzania ambacho kinapaswa kutajwa pia ni kukubalika kwa “mawanda ya ushawishi.” Kwa ajili ya kazi ya kuelimisha yenye utaratibu, Kotz alisaidia kujadiliana kwa sehemu ya makubaliano ya jumuiya na Misheni jirani ya Leipzig, ambayo iliwapa Waadventista fursa ya kufanya kazi bila mizozo kati ya madhehebu katika field yao ya misheni.

Kotz na Utamaduni wa Jadi

Kotz alikuwa mashuhuri miongoni mwa wamisionari Waadventista Wasabato wa wakati huo kwa kuwa yeye peke yake ndiye aliyeonyesha kupendezwa sana na tabia ya wenyeji, iliyoonyeshwa katika vitabu vyake kuhusu Wapare, Im Banne der Furcht (Chini ya Marufuku ya Hofu) na Sklaven (Watumwa). Ingawa mada hizo zinasaliti mtazamo wake wa ukosoaji wa vipengele vingi vya utamaduni wa kitamaduni, mtazamo wake wa jumla wa maisha ya Wapare ni wa kweli na unaonyesha kuthamini sana utamaduni huo—kwa mfano, sheria na uchumi wa jadi wa Wapare. Alisisitiza kwamba Mwafrika anaweza kuwa “mwanafalsafa, mshairi, na mwanafikra” (jina la sura moja katika Sklaven) na akatangaza kwamba Wazungu wanaweza kujifunza

WAMISHIONARI WA KIZUNGU AFRIKA MASHARIKI

Re-arranged and translated by Pastor Stephen Letta

mengi kwa vikao vyao vya bunge kutokana na subira na heshima inayoongoza mahakama za Pare. Zaidi ya hayo, wakati ambapo kiwango fulani cha ubaguzi wa rangi kilikuwa cha kawaida hata miongoni mwa wamishonari, alitangaza kwamba Andrea Senamwaye, mmoja wa waongofu wa kwanza kabisa, alikuwa rafiki yake wa kweli. Kwa kuzingatia kutokuwepo kwa kazi nyingine za kiantropolojia za wamisionari Waadventista hadi zaidi ya kizazi kimoja baadaye, mtazamo wa huruma wa Kotz kwa Wapare ni wa kipekee.

Wakati huo huo, Kotz alikuwa mwangalifu vya kutosha kutoboresha utamaduni wa jadi. Alikosoa wazo la kimapenzi kwamba Waafrika walikuwa "watoto wenye furaha wa asili" kwa kuzingatia mazoea mengi ya Wapare ambayo, kulingana na yeye, yaliongozwa na woga badala ya kupatana na uumbaji, kwa mfano, mauaji ya watoto wachanga, mila ya kawaida inayohusishwa na miiko mbali mbali ya kitamaduni. Kwa hivyo, Kotz alifikiria mabadiliko kamili ya utamaduni mzima wa Wapare kupitia ushawishi wa injili, mtazamo ambao haukuwa wa kawaida katika fikra za Waadventista wa wakati huo. Hata hivyo, maono haya hatimaye yangethibitika kuwa ya kweli. Kwa muda mrefu, eneo alilofanya kazi—Kusini mwa Pare—likawa zaidi ya asilimia 90 ya Waadventista, kanisa la watu wa Kiadventista lililopangwa lakini halisi.

Kazi ya Utawala na Miaka ya Baadaye

Vita vya Kwanza vya Ulimwengu vilisimamisha shughuli za Waadventista zilizokuwa zikiendelea huko Pare, na mwaka wa 1917 Kotz aliwekwa kizuizini nchini India na Misri pamoja na wengi wa wamishonari wenzake. Hilda Kotz alishikilia uongozi wa nusu-rasmi wa uwanja wote wa Pare bila mumewe hadi aliporudishwa na Wajerumani wengi mnamo 1918-1919. Baada ya muda mfupi wa kusoma katika chuo kikuu huko Ujerumani mnamo 1920, Kotz aliteuliwa kuwa mhariri wa jarida la Adventbote in der Heidenwelt (Advent Messenger in the Heathen World) mnamo 1921, katibu msaidizi wa Idara ya Uropa mnamo 1922, katibu wa Misheni za Nyumbani. Idara ya Ulaya mwaka 1923, na hatimaye katibu mshiriki wa Kongamano Kuu mwaka 1927. Kutokana na wadhifa huu alijiuzulu mwaka 1933 na kuacha dhehebu; Hilda alikuwa amekufa muda mfupi mapema, Mei 2, 1932,⁶ na aliacha kanisa kwa sababu alihisi kwamba viongozi wengine hawakushughulikia matatizo ambayo alihisi ni ya dharura na muhimu.⁷ Hivyo, ingawa alikuwa amechaguliwa kuwa rais wa Ulaya ya Kati. Idara mnamo 1933, simu hii haikutekelezwa. Wanawe wawili Hans na Siegfried waliendelea kutumikia dhehebu hilo wakiwa wamishonari katika Afrika, na binti yake Ilse pia aliendelea kuwa mshiriki wa kanisa. Kotz alioa mara ya pili; mke wake aliitwa Kathe na alizaliwa mwaka wa 1905. Waliishi New York hadi mapema miaka ya 1940,⁸ na Ernst alikufa Berlin mnamo Septemba 27, 1944.

Mchango

Licha ya kujitenga kwake na kanisa alilokuwa akilipenda, Kotz ameitwa kwa haki “mmoja wa wamisionari wa Kiafrika wenye vipawa zaidi ambao Waadventista walikuwa

WAMISHIONARI WA KIZUNGU AFRIKA MASHARIKI

Re-arranged and translated by Pastor Stephen Letta

wameleta” (D. Heinz). Alikuwa mwanaanthropolojia wa kwanza wa Kiadventista na mfasiri wa Biblia; mtazamo wake sawia wa utamaduni na kutafakari kwa ufahamu juu ya utume pia vinamtia alama kuwa mmoja wa wanamisholojia wachache wa Waadventista katika enzi hiyo. Mchango wake katika ukuaji wa dhehebu katika Tanzania ya leo ulikuwa mkubwa, na ukaribu wake usio wa kawaida na Wapare aliofanya nao kazi ni kielelezo mwafaka cha udugu wa Kikristo wa kitamaduni.